

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»**

Циклова комісія музики і хореографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

“04” 09 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СПІВИ І МУЗИЧНА ЛІТЕРАТУРА З МЕТОДИКОЮ МУЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ ТА РИТМІКА**

для студентів

спеціальності
освітньої програми
освітньо-професійного ступеня

012 Дошкільна освіта
Дошкільна освіта
фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1049/21
(підпис) _____ (прізвище, ініціали) _____
« » _____ 2021 р.

Київ - 2021 рік

Розробники: Долматова Катерина Миколаївна, Теряєва Лариса Анатоліївна, Романова Тетяна Вадимівна - викладачі циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі: Долматова Катерина Миколаївна, Теряєва Лариса Анатоліївна, Романова Тетяна Вадимівна - викладачі циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від «28» серпня 2021 року № 1

Голова циклової комісії музики і хореографії Романова Тетяна Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено «04» вересня 2021 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя Гейхман Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна Карлінська Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.,
протокол №__ (підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.,
протокол №__ (підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.,
протокол №__ (підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.,
протокол №__ (підпис) (ПІБ)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни		
	денна форма навчання		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	4,5 /135		
Курс	I		II
Семестр	1	2	3
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1	1
Обсяг кредитів	1	1,5	2
Обсяг годин, в тому числі:	30	45	60
Аудиторні	14	22	28
Модульний контроль	2	2	4
Семестровий контроль	-	-	-
Самостійна робота	14	21	28
Форма семестрового контролю			Залік

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка майбутнього фахівця зі знанням оптимальних форм організації педагогічної взаємодії за принципами гуманізації і демократизації; з високим рівнем теоретико-методичного осмислення суті педагогічної взаємодії, використання продуктивних педагогічних технологій. засвоєння основних знань про елементарні основи музичної грамоти та різновиди танцювальних та хореографічних вправ, техніки виконання та методики навчання основних вправ, правил та принципів побудови занять з ритміки та хореографії, специфікою та методикою роботи з дітьми.

Завдання курсу:

- свідоме оволодіння студентами теоретичними знаннями з проблем музично-ритмічного виховання, навчання і розвитку дітей дошкільного віку;
- усвідомлене засвоєння змісту, організаційних форм та методів виховання, навчання і розвитку дітей дошкільного віку з метою формування гармонійної особистості дитини;
- засвоєння основних знань про елементарні основи музичної грамоти та різновиди танцювальних і хореографічних вправ;
- оволодіння технікою виконання та методикою навчання основних музично-ритмічних вправ, принципів побудови занять з ритміки та хореографії, специфікою роботи з дітьми дошкільного віку;
- формування вокально-хорових навичок студентів як необхідної складової професійної діяльності вихователя;
- формування художньо-образного мислення студентів;
- вміння усвідомлено сприймати та глибоко аналізувати твори музичного мистецтва;
- набуття студентами вмінь проектувати, організовувати і реалізовувати пізнавальні, розвивальні і виховні аспекти педагогічної взаємодії в закладах дошкільної освіти;
- забезпечення диференційованого особистісного підходу;
- формування у студентів вміння творчо використовувати в освітньому процесі в закладах дошкільної освіти надбань народної педагогіки, зразків українського музичного та хореографічного фольклору;
- формування у студентів вміння застосовувати в освітньому процесі в закладах дошкільної освіти надбань класичних і сучасних педагогічних досліджень, новаторських ідей;
- розвиток самостійності, творчої активності студентів;
- формування і удосконалення навичок самостійної роботи з різними джерелами в рамках відповідної тематики, з різноманітним музичним репертуаром;
- формування практичних умінь і навичок роботи з дітьми дошкільного віку;
- розвиток творчих здібностей студентів;
- формування у студентів позитивної мотивації до вивчення курсу і майбутньої професійної діяльності.

Дисципліна «Співи і музична література з методикою музичного виховання та ритміка», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

«Дошкільна освіта»(ОС фаховий молодший бакалавр)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК 1	Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання.	Модуль 1(1 – 6) Модуль 2 (1 – 9) Модуль 3 (1 – 7)
ЗК 3	Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації.	Модуль 1(1 – 6) Модуль 2 (1 – 9) Модуль 3 (1 – 7)
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК 1	Здатність до розвитку у дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).	Модуль 1(1,2,3) Модуль 2 (1,5 – 9) Модуль 3 (1 – 7)
ФК 10	Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку естетичного ставлення до довкілля, емоційного сприймання і переживання творів мистецтва.	Модуль 1(1– 6) Модуль 2(1 – 9) Модуль 3 (1 – 7)
ФК 11	Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку досвіду самостійної творчої діяльності у різних видах мистецтва (образотворче, музичне, театральне)	Модуль 1(1– 6) Модуль 2 (5 – 8) Модуль 3 (1 – 7)
ФК 14	Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку досвіду самостійної творчої діяльності у різних видах мистецтва (образотворче, музичне, театральне)	Модуль 1(1– 6) Модуль 2 (4) Модуль 3 (3 - 7)
ФК 15	Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку естетичного ставлення до довкілля, емоційного сприймання і переживання творів мистецтва.	Модуль 1(1– 6) Модуль 2 (3) Модуль 3 (4 - 7)

<i>Предметні компетентності</i>		
	Здатність аналізувати класичні системи навчання і виховання, методичні компоненти відомих музично-педагогічних систем.	Модуль 1(1 - 6) Модуль 2 (4,6) Модуль 3 (1 – 7)
	Готовність застосовувати сучасні методики і технології для забезпечення якості освітнього процесу в дитячих закладах.	Модуль 1(4 - 6) Модуль 2 (5- 9) Модуль 3 (1 – 7)
	Спроможність до організації різних видів і форм музично – ритмічної діяльності дітей дошкільного віку.	Модуль 1(1,2) Модуль 2 (5 - 9) Модуль 3 (2,3,6,7)
	Здатність ефективно використовувати у практичній діяльності форми, методи, засоби музично - ритмічного виховання і навчання.	Модуль 1(1,2,3) Модуль 2 (6,8,9) Модуль 3 (2,3)
	Здатність добирати музичний матеріал, адаптувати музичні твори для виконання дітьми дошкільного віку в різних видах музичної діяльності (музично – ритмічні рухи, музичні ігри, танці, спів, гра на ДМІ, імпровізація)	Модуль 1(1,2,3) Модуль 2(3,5,6,7) Модуль 3 (4 - 7)
	Здатність розуміти алгоритм самостійного створення музично-творчих зразків (вокально-хорових, інструментальних, музично - ритмічних) і спроможність їх створювати.	Модуль 1(4,5,6) Модуль 2(1- 3,6,8) Модуль 3 (3 -7)
	Здатність аналізувати результати освітньої роботи з дітьми дошкільного віку.	Модуль 1(1 - 6) Модуль 2 (1 - 9) Модуль 3 (1 - 3)
	Вміння застосовувати набуті знання з ритміки і хореографії, співів і музичної літератури з методикою навчання в професійній діяльності.	Модуль 1(1 - 6) Модуль 2 (1 - 9) Модуль 3 (1 - 7)

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

- будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу; здійснювати управління його якістю; володіти вміннями, необхідними для реалізації Базового компонента дошкільної освіти в Україні та чинних освітніх програм; визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти (ПРН7);
- планувати освітній процес у закладах дошкільної освіти; розробляти плани та конспекти різних форм освітньої діяльності дітей раннього та дошкільного віку з урахуванням вікових особливостей та індивідуальних відмінностей (ПРН 15);
- вміти ефективно використовувати сучасні технології в практичній діяльності на заняттях з ритміки та музичних заняттях у закладах дошкільної освіти;
- усвідомлювати систему уявлень, понять, знань про синтезовану сутність різних видів мистецтв; емоційно-образну пластику і виразні танцювальні рухи як спеціальну мову хореографічного мистецтва, що органічно пов'язане з музичним;
- розуміти закономірності музичного сприйняття, вікові особливості музичного розвитку дітей дошкільного віку;
- знати види музичної діяльності, види та структуру музичних занять та занять з ритміки;
- володіти принципами добору музичного матеріалу;
- володіти основами музичної грамоти;
- знати пісенний репертуар, рекомендований чинними програмами; володіти методикою розучування пісень з дітьми різних вікових груп;
- демонструвати знання базової музичної та хореографічної термінології;
- реалізовувати вимоги до організації та проведення музичних занять, свят і розваг в різних вікових групах.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

Змістовий модуль 1. Заняття з ритміки та хореографії у дошкільних закладах

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		лекції	практ.	сем.	пк	Самост. робота
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Музично-ритмічні вправи на почуття ритму, такту.	2	2				
Тема 2. Імпровізація рухів, музичні ігри.	4	2		2		
Тема 3. Ігрові танцювальні вправи для дітей дошкільного віку.	4		2			2
Тема 4. Основні кроки та рухи танцю «Полька»	6		2			4
Тема 5. Основні рухи українського народного танцю.	6		2			4
Тема 6. Бальна хореографія. Основні кроки та рухи танцю «Фігурний вальс»	6		2			4
Модульний контроль	2				2	
Разом за 1 модулем (1 семестр)	30	4	8	2	2	14

Змістовий модуль 2. Співи з основами музичної грамоти і музична література

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	МК	Сем.	С.р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Музика як вид мистецтва.	4	2				2
Тема 2. Музична мова.	4		2			2
Тема 3. Метр. Ритм.	7		2		2	3
Тема 4. Українська народна музика як джерело творчості композиторів-класиків.	5	2				3
Тема 5. Музичні жанри.	5		2			3
Тема 6. Слухання музики як вид діяльності, ефективний засіб формування музичної культури.	4		2			2
Тема 7. Музика в театрі: опера, балет, дитяча опера, музична казка.	6		2		2	2
Тема 8. Спів як важливий засіб музичного виховання. Формування вокально-хорових навичок.	3		1			2
Тема 9. Виконання пісень дитячого репертуару (з тактуванням і сольфеджуванням).	5		1		2	2
Модульна контрольна робота.	2			2		
Разом за 2 модулем (2семестр)	45	4	12	2	6	21

**Змістовий модуль 3. Теоретичні основи музичного виховання дітей
дошкільного віку**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		лекції	практ.	сем.	мк	Самост. робота
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Значення та завдання музичного виховання в закладах дошкільної освіти.	8	2		2		4
Тема 2. Зміст, види і форми музичної діяльності дітей дошкільного віку.	8	2		2		4
Тема 3. Методи і прийоми музичного виховання та навчання.	10	2		2		4
Модульна контрольна робота.	2				2	
Тема 4. Музичне сприйняття дітей дошкільного віку.	8		4			4
Тема 5. Спів як вид музичної діяльності.	8		4			4
Тема 6. Музично-ритмічна діяльність.	8		4			4
Тема 7. Гра на дитячих музичних інструментах.	8		2	2		4
Модульна контрольна робота.	2				2	
Разом за 3 модулем (Зсеместр)	60	6	14	8	4	28
Усього годин	60	6	14	8	4	28

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1.Заняття з ритміки та хореографії у дошкільних закладах.

Тема №1.Музично-ритмічні вправи на почуття ритму, такту.

Розвиток музично-ритмічного почуття. Ритмічна структура тексту. Формування музично-ритмічних навичок. Відтворення ритму мелодії.

Основні поняття: ритмічне плескання (оплески, притупи), ударно-ритмічні звуки, прості рухи рук, біг, ходьба.

Тема №2. Імпровізація рухів, музичні ігри.

Імпровізація як вид художньої творчості. Імпровізація як метод навчання, ефективний засіб розвитку індивідуально – творчих здібностей дітей. Музика і рух, засоби музичної виразності. Активна творча музично – ритмічна діяльність та створення композиційних моделей. Музично-естетичний розвиток дитини в процесі гри, імпровізаційної діяльності.

Основні поняття: імпровізація, художня творчість, індивідуально – творчі здібності, музичний супровід гри, уява, музична гра.

Тема №3. Ігрові танцювальні вправи для дітей дошкільного віку.

Ігрова форма уроку. Ігри для дітей різних вікових категорій. Гімнастичні вправи на здобуття гнучкості та пластичності. Танцювальні елементи, вправи на уроках ритміки.

Основні поняття: танцювальні вправи з предметами (гімнастичні палиці, обручі, м'ячі),ритмічна діяльність.

Тема №4.Основні кроки та рухи танцю «Полька».

Техніка виконання танцювального етюду «Польки». Музичний розмір танцю «Полька».

Основні поняття: положення тулуба, рук, рухи: «підскок», «галоп», «виставлення ноги на каблук», «стрибки», композиційні фігури.

Тема №5. Основні рухи українського народного танцю.

Техніка виконання рухів українського народного танцю: уклін, колупалочки, вірьовочка, тинок, припадання. Положення рук в українському народному танці.

Основні поняття: вправа, рухи, український танець.

Тема №6. Бальна хореографія. Основні кроки та рухи танцю «Фігурний вальс».

Техніка виконання танцювального етюду «Фігурного вальсу». Музичний розмір танцю «Фігурний вальс». Основні фігури танцю: «pas balance», «поворот партнерки під рукою партнера», «віконце», «обхід партнеркою партнера, сидячого в коліні», «тур вальсу парами».

Основні поняття: фігури, бальна хореографія, виконання рухів по лінії танцю, виконання рухів проти лінії танцю.

Рекомендована література

*Основна:*1,2,5

*Додаткова:*1,2,3

Змістовий модуль № 2. Співи з основами музичної грамоти і музична література

Тема 1. Музика як вид мистецтва. Мистецтво – особлива форма відображення дійсності. Види мистецтва. Музика як вид мистецтва. Основні виражальні засоби музики. Загальна характеристика елементів музичної мови. Значення цих елементів для створення музичного образу. Взаємодія музики з іншими видами мистецтва (живопис, архітектура, скульптура, література, хореографія, театр, кіно, декоративно-ужиткове мистецтво, цирк).

Основні поняття: мистецтво; музика; мелодія; лад; ритм; динаміка; регістр; штрихи; тембр; фактура; музичний образ; види мистецтва.

Рекомендована література: [7, 9].

Тема 2. Музична мова. Звук як фізичне явище. Музичний звук і його властивості: висота, тривалість, гучність. Звуки довгі та короткі. Тихі та гучні звуки. Високі та низькі звуки. Нотна грамота. Мелодія, ритм, пульс, темп. Напрямок руху мелодії. Знайомство з фортепіанною клавіатурою. Тривалості нот. Знаки альтерації (ключові та випадкові). Діапазон. Регістри. Октави. Темперований стрій. Півтон і тон.

Основні поняття: звук; регістр; назви звуків; нотний стан; скрипковий та басовий ключі; нотне письмо; звукоряд; дієз; бемоль; бекар; тон; півтон; октава.

Рекомендована література [7, 13].

Тема 3. Метр. Ритм. Ритм – організація звукового потоку (звуків і пауз однакових або різних за тривалістю) у часі. Метр. Диригентські схеми. Такт. Пауза. Розмір. Рівномірність пульсації. Тактовий розмір. Тактова риска. Затакт. Знаки збільшення тривалостей. Прості, складні, мішані розміри. Групування в простих, складних, мішаних розмірах. Схеми диригування в різних розмірах. Змінний розмір.

Основні поняття: ритм; метр; ритмічний поділ тривалостей; розмір; такт - затакт.

Рекомендована література: [7, 10].

Тема 4. Українська народна музика як джерело творчості композиторів-класиків (М.Лисенко, Б.Лятошинський, М.Леонтович, К.Стеценко). Композитор — конкретна особа, яка створила той чи інший твір. Авторська (композиторська, професійна) музика — твори, що записані автором (композитором) для подальшого виконання. Музичний фольклор — усна народна музична творчість. Постать автора у фольклорі. Невідомий автор. Колективний автор. Основні жанри музичного фольклору: пісня та інструментальне награвання.

Основні поняття: професійна музика; фольклор; пісня.

Рекомендована література [5, 8].

Тема 5. Музичні жанри. Жанр як вид музичного твору. Пісня. Танець. Марш. Різноманітність жанрів інструментальної музики. Побутові інструментальні жанри – марш, танець. Марш, його жанрові ознаки. Різноманітність побутових маршів (військові, весільні, похоронні, марші-гімни). Марш як концертна п'єса. Казкові, іграшкові, дитячі марші. Поняття маршовості.

Тричастинні форми. Проста та складна тричастинні форми. Контраст та повторення в тричастинних формах.

Основні поняття: жанр; марш; танець; контраст; акцент.

Рекомендована література [4, 9].

Тема 6. Слухання музичних творів. Основи музичного аналізу. Слухання музики та словесно-образна характеристика музичних творів. Класифікація музичних творів. Електронна музика. Інструментальна музика. Камерна музика. Класична музика. Народна пісня. Розважальна музика. Симфонічна музика. Хорова музика. Музичні жанри та стилі.

Основні поняття: жанр; марш; танець; контраст; акцент.

Рекомендована література [3, 7].

Тема 7. Музика в театрі: опера, балет, дитяча опера, музична казка. Музично-театральні жанри: балет, опера, оперета, мюзикл та ін. Балет як вид музично-театрального мистецтва. Композиція та основні складові балету: класичний танець, пантоміма. Дитяча опера. Музична казка. Композитори-класики. Сучасні українські композитори. Композитори-класики. Сучасні українські композитори.

Дитячі музичні інструменти. Українські музичні інструменти. Інструменти симфонічного оркестру.

Основні поняття: балет; опера; мюзикл; оперета; композиція; класичний танець, пантоміма; музична казка; дитяча опера.

Рекомендована література [5, 10].

Тема 8. Спів як важливий засіб музичного виховання. Формування вокально-хорових навичок. Склад голосового апарату і охорона дитячого голосу. Діапазони голосів. Тембр голосу. Розспівування. Хоровий спів. Співацька постава, співацьке дихання, звукоутворення, звуковедення, співацька дикція, хоровий стрій, ансамбль, багатоголосний спів, співу без супроводу (а капелла). Хоровий колектив. Вокальний ансамбль.

Основні поняття: вокальне дихання; гортань; вікові особливості; співацька постава; звукоутворення; звуковедення; співацька дикція; ансамбль; а капелла; методика.

Рекомендована література [1, 2, 6, 9].

Тема 9. Спів пісень дитячого репертуару з тактуванням і сольфеджуванням. Добір дитячого репертуару. Діапазон пісні. Етапи вивчення дитячої пісні з дітьми дошкільного віку. Пісенна дитяча творчість. Українські народні пісні. Календарно-обрядові пісні та хороводи. Сучасні естрадні дитячі пісні.

Основні поняття: репертуар; діапазон; пісні; творчість.

Рекомендована література [2, 3, 10].

Змістовий модуль 3. Теоретичні основи музичного виховання дітей дошкільного віку

Тема 1. Значення та завдання музичного виховання в закладах дошкільної освіти.

Значення музики як виду мистецтва. Психофізіологічна природа впливу музики на людину. Поліфункціональні властивості музики.

Сутність теорії і методики музичної освіти. Сучасні тенденції розвитку музичної освіти. Принципи музичного виховання. Завдання музичного виховання в дитячих закладах.

Основні поняття: феномен культури, почуття, психічний стан людини, фізіологічний стан людини, музикотерапія, об'єкт музичної педагогіки, предмет музичної педагогіки, тенденції розвитку музичної освіти.

Тема 2. Зміст, види і форми музичної діяльності дітей дошкільного віку.

Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. Головна мета дошкільної освіти в Україні. Зміст музичної освіти як педагогічна категорія. Пріоритетна зорієнтованість на активізацію творчого потенціалу дитини як один із ключових підходів до реалізації змісту чинних програм. Організація освітнього процесу. Програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі», «Дитина» тощо. Особливості впровадження.

Види музичної діяльності. Художньо-педагогічні вимоги до музичного репертуару. Форми організації музичної діяльності дітей дошкільного віку.

Основні поняття: педагогічна категорія, пріоритетна зорієнтованість, активізація творчого потенціалу.

Тема 3. Методи і прийоми музичного виховання та навчання.

Музично-педагогічні технології. Сутність музично-педагогічних технологій. Методи музичного виховання, навчання та розвитку дітей дошкільного віку, їх класифікація. Інтерактивні методи навчання. Педагогічний прийом як компонент методу. Особливості застосування різних прийомів навчання. Особистісний підхід до дітей в процесі їх музичного виховання та розвитку.

Основні поняття: методи музичного виховання, класифікація, прийоми навчання, особистісний підхід.

Тема 4. Музичне сприйняття дітей дошкільного віку. Слухання музики.

Слухання музики в закладах дошкільної освіти як основний шлях розвитку емоційної чутливості, відгуку на музику, виховання інтересу до неї. Формування навичок музично-слухацької культури, вміння розрізняти характер, настрій музики, її зміст, засоби музичної виразності.

Зміст програми. Характеристика репертуару за віковими групами.

Основні поняття: емоційна чутливість, відгук на музику, музично-слухацька культура, характер, настрій музики, зміст, засоби.

Тема 5. Спів як вид музичної діяльності.

Спів як один з основних видів дитячого музичного виконавства. Виховне значення співу. Розвиваюча функція співу. Вікові характеристики слуху і голосу дітей дошкільного віку. Охорона дитячого голосу. Співоча постава. Система співочих навичок, їх характеристика. Методика роботи над піснею. Особливості роботи з

неточно інтонуючими дітьми. Послідовність роботи над піснею. Формування дитячої пісенної творчості.

Основні поняття: спів, функції співу, вікові характеристики слуху і голосу, охорона дитячого голосу, співоча постава, методика роботи, пісенна творчість.

Тема 6. Музично-ритмічна діяльність.

Значення і завдання музично-ритмічного виховання. Особливості характеристики музично-ритмічного розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Види музично-ритмічної діяльності: музично-ритмічні вправи, музичні ігри, таночки, хороводи. Навички музично-ритмічної діяльності.

Методика навчання музично-ритмічних рухів дітей раннього і дошкільного віку. Послідовність навчання, особливості розучування ігор, таночків під спів.

Спільна робота вихователя та музичного керівника в музично-ритмічному вихованні дошкільників.

Основні поняття: музично-ритмічне виховання, види музично-ритмічної діяльності, послідовність навчання.

Тема 7. Гра на дитячих музичних інструментах.

Значення музикування в музичному та загальному розвитку дітей дошкільного віку. Характеристика та класифікація дитячих музичних іграшок та інструментів. Вимоги до них.

Зміст сучасних програм виховання та навчання з розділу «Гра на дитячих музичних інструментах». Характеристика музичного репертуару, художньо-педагогічні вимоги до нього. Методи та прийоми навчання дітей дошкільного віку гри на ДМІ. Послідовність завдань і добір відповідних методів і прийомів навчання.

Організація та керівництво ансамблем.

Основні поняття: музикування, дитячі музичні іграшки та інструменти, художньо-педагогічні вимоги, методи та прийоми навчання дітей дошкільного віку гри на ДМІ, ансамбль.

Рекомендовані джерела

Основна : 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова:1, 2, 3, 4, 5.

6. Контроль навчальних досягнень

Оцінювання роботи студентів здійснюється шляхом **поточного** та **модульного** контролю.

Поточний контроль здійснюється на практичних та семінарських заняттях з урахуванням самостійної роботи студентів за такими критеріями:

- попереднє оцінювання (діагностика рівнів естетичного та фахового розвитку, з'ясування індивідуальних особливостей та здібностей студента);
- оцінка самостійної підготовки студента до заняття;
- оцінювання активності й результативності роботи студента протягом аудиторного заняття;
- оцінювання процесу та результату опанування студентом проблемних завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- поточне оцінювання готовності студента до контрольних заходів з урахуванням здатності до самоаналізу, самооцінки і самоконтролю.

Модульний контроль здійснюється у вигляді контрольного заняття з ритміки, написання МКР зі співів і музичної літератури з методикою музичного виховання.

6.1 Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів (модульний контроль)

№п /п	Оцінка	Рейтинговий бал	Критерії оцінювання
1	Високий рівень	10 - 12	Високий рівень володіння практичними навичками та відповідним теоретичним матеріалом. Активна, високо результативна навчальна діяльність на практичному занятті. Усвідомлене виконання поставлених завдань.
2	Середній рівень	7 - 9	Достатній рівень володіння практичними навичками дисципліни. Результативна робота на занятті за участю та контролем викладача. Прояв студентом ініціативності і самоаналізу.
3	Достатній рівень	4 - 6	Середній рівень володіння практичними та теоретичними знаннями. Недостатня активність та ініціативність у вирішенні навчальних завдань.
4	Низький рівень	1 - 3	Низький рівень підготовки. Недостатність теоретичних знань і практичних умінь. Відсутня ефективність навчальної діяльності студента.

6.2. Шкала відповідності оцінок

Рівень	Бал	Критерії оцінювання
I. Початковий	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються студентом окремими словами чи реченнями. Музичні фрагменти не розпізнаються.
	2	Студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями; виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні. Музичні фрагменти не розпізнаються.
	3	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу. Музичні фрагменти не розпізнаються.
II. Середній	4	Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні. Музичні фрагменти впізнає слабо, не може виокремити частину твору, плутається в авторах і назвах творів.
	5	Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину. Музичні фрагменти визначає нечітко, плутає назви творів.
	6	Студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки. Музичні фрагменти називає в основному правильно, знає 50% матеріалу.
III. Достатній	7	Студент здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень. Музичні фрагменти називає в основному правильно, знає до 60% матеріалу.
	8	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача. Музичні фрагменти називає в основному правильно, знає до 75% матеріалу.
	9	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі й застосовує його на практиці; самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу. Музичні фрагменти називає в основному правильно, знає

		до 90% матеріалу.
IV. Високий	10	Студент виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем. Музичні фрагменти називає в основному правильно, знає музичний матеріал, допускає незначні помилки та неточності.
	11	Студент вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях. Музичний матеріал знає добре, не припускається помилок.
	12	Студент виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання. Музичний матеріал знає в обсязі більшому, ніж передбачено програмою.

6.3.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Модуль 1. Заняття з ритміки та хореографії в закладах дошкільної освіти

Тема 3.Ігрові танцювальні вправи для дітей дошкільного віку (2 год.)

- 1.Підібрати ігрові танцювальні вправи для дітей молодшої групи ДНЗ.
2. Підібрати ігрові танцювальні вправи для дітей старшої групи ДНЗ.

Тема 4.Основні кроки та рухи танцю «Полька» (4 год.)

1. Підібрати музичний матеріал для постановки хореографічного етюду танцю «Полька» для дітей молодшої групи ДНЗ.
2. Скласти хореографічний етюд на основі основних кроків, рухів та малюнків танцю «Полька» для дітей молодшої групи ДНЗ.

Тема 5.Основні рухи українського народного танцю (4 год.)

- 1.Підібрати музичний матеріал для постановки хореографічного етюду українського народного танцю для дітей середньої групи ДНЗ.
2. Скласти хореографічний етюд на основі основних кроків, рухів та малюнків українського народного танцю для дітей середньої групи ДНЗ.

Тема 6.Бальна хореографія. Основні кроки та рухи танцю «Фігурний вальс» (4 год.)

- 1.Підібрати музичний матеріал для постановки хореографічного етюду танцю «Фігурний вальс» для дітей старшої групи ДНЗ.
2. Скласти хореографічний етюд на основі основних кроків, рухів та малюнків танцю «Фігурний вальс» для дітей старшої групи ДНЗ.

Модуль 2. Співи з основами музичної грамоти і музична література

Тема 1. Музика як вид мистецтва (2 год.)

1. Схарактеризувати основні виражальні засоби в музиці.

Тема 2. Музична мова (2 год.)

1. Записати на нотному стані ноти: ре, соль,сі, фа.
- 2.Визначити напрямки мелодії та діапазон пісні.

Тема 3. Метр. Ритм (3 год.)

- 1.Створити мелодії в різних ритмах та розмірах.
- 2.Продемонструвати ритмічні малюнки мелодій.

Тема 4. Українська народна музика як джерело творчості композиторів-класиків (3 год.)

1. Проаналізувати творчий шлях М. Леонтовича.
2. Навести зразки українських народних пісень в обробці М. Леонтовича.

Тема 5. Музичні жанри (3 год.)

1. Навести зразки творів різних музичних жанрів (пісні, танці, марші)

Тема 6. Слухання музики як вид діяльності, ефективний засіб формування музичної культури (2 год.)

1. Проаналізувати програмний матеріал зі слухання музики в різних вікових групах (програма виховання і навчання дітей дошкільного віку «Дитина»).

Тема 7. Музика в театрі: опера, балет, дитяча опера, музична казка (2 год.)

1. Прослухати дитячу оперу М. Лисенка «Коза-дереза» та здійснити аналіз твору.

Тема 8. Спів як важливий засіб музичного виховання. Формування вокально-хорових навичок (2 год.)

1. Запропонувати народні пісні - ігри дитячого репертуару для різновікової групи.

Тема 9. Виконання пісень дитячого репертуару (з тактуванням і сольфеджуванням) (2 год.)

- 1.Виконати пісню дитячого репертуару з назвою нот, зі словами та тактуванням. Проплескати ритмічний малюнок даної пісні.
2. Створити власну мелодію на слова пісні.

Модуль 3. Теоретичні основи музичного виховання дітей дошкільного віку

Тема 1. Значення та завдання музичного виховання в закладах дошкільної освіти (4 год.)

1. Провідні педагогічні ідеї українських музикантів-педагогів ХХ ст.
Проаналізувати Програму виховання і навчання дітей дошкільного віку «Дитина»:
2. Основні завдання музично-естетичного розвитку дітей дошкільного віку.

Тема 2. Зміст, види і форми музичної діяльності дітей дошкільного віку(4 год.)

1. Проаналізувати сучасні програми виховання і навчання дітей дошкільного віку з метою порівняння художньо-педагогічних вимог до музичного репертуару дітей раннього і дошкільного віку.
2. Запропонувати музичний репертуар до різних видів музичної діяльності дітей дошкільного віку.

Тема 3. Методи і прийоми музичного виховання та навчання (4 год.)

1. Розробити конспект музичного заняття (вікова група за вибором студента).
2. Інтерактивні методи музичного навчання.

Тема 4. Музичне сприйняття дітей дошкільного віку. Слухання музики (4 год.)

1. Проаналізувати програмний матеріал зі слухання музики в різних вікових групах (програма виховання і навчання дітей дошкільного віку «Дитина»).
2. Розробити фрагмент музичного заняття зі слухання музики (вікова група за вибором студента)

Тема 5. Спів як вид музичної діяльності (4 год.)

1. Розробити фрагмент музичного заняття зі співу (вікова група за вибором студента).
2. Запропонувати творчі завдання в співацькій діяльності: імпровізація різних мотивів звуконаслідування, музичних запитань і відповідей, найпростіших мелодій на заданий текст.

Тема 6. Музично-ритмічна діяльність (4 год.)

1. Проаналізувати програмний зміст та музичний репертуар в різних вікових групах, скласти перелік музично-ритмічних вправ.
2. Запропонувати до розучування дитячу українську народну ігрову пісню (твір, вікова група за вибором студента).

Тема 7. Гра на дитячих музичних інструментах (4 год.)

1. Скласти ритмічний акомпанемент на дитячих шумових інструментах до поспівок, лічилок, забавлянок (за вибором студента).
2. Створити партитуру для оркестру дитячих музичних інструментів (твір за вибором студента).

**7.Навчально-методична карта дисципліни «СПВИ І МУЗИЧНА ЛІТЕРАТУРА З МЕТОДИКОЮ МУЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ ТА РИТМІКА»**

І курс

Разом: 30 год.: лекційні - 4 год., практичні заняття – 8 год., семінарські – 2 год., модульний контроль – 2 год. самостійна робота – 14 год.
І семестр

Семестр Модулі	І					
	Модуль 1					
Назва модуля	Заняття з ритміки та хореографії у дошкільних закладах.					
К-ть годин	2(лекція)	2(лекція) 2(семінарське)	2(практичне)	2(практичне)	2(практичне)	2(практичне)
Теми занять	Музично-ритмічні вправи на почуття ритму, такту.	Поєднання музики з виконанням рухів на уроках з «Ритміки та хореографії».	Ігрові танцювальні вправи для дітей дошкільного віку.	Основні кроки та рухи танцю «Полька»	Основні рухи українського народного танцю	Бальна хореографія. Основні кроки та рухи танцю «Фігурний вальс».
Самостійна робота	-	-	2	4	4	4
Види поточного контролю	-	-	-	-	-	Контрольний урок
Модульний контроль						2
Семестровий контроль						

7.1. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «СПВИ І МУЗИЧНА ЛІТЕРАТУРА З МЕТОДИКОЮ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА РИТМІКА»

Разом: 45 год. : лекції – 4 год., практичні – 12 год., семінарські – 6 год., модульний контроль – 2 год., самостійна робота – 21 год.

Семестр	II								
Модулі	Модуль 2								
Назва модуля	Співи з основами музичної грамоти і музична література								
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Теми лекцій	Музика як вид мистецтва.			Українська народна музика як джерело творчості композиторів-класиків.					
Теми практичних		Музична мова.	Метр. Ритм.		Музичні жанри.	. Слухання музики як вид діяльності, ефективний засіб формування музичної культури.	Музика в театрі: опера, балет, дитяча опера, музична казка	Спів як важливий засіб муз. виовання. Формування вок. -хор. навичок.	Виконання пісень дитячого репертуару
Теми семінарських			Метр. Ритм.				Музика в театрі: опера, балет, дитяча опера, музична		Виконання пісень дитячого репертуару
Самостійна робота	Карта самостійної роботи								
Види МК	Модульна контрольна робота (2год.)								

--	--

7.2. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДАХ»

Разом: 60 год. : лекції – 6 год., практичні – 14 год., семінарські – 8 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 28 год.

III сем. : лекції – 6 год., практичні – 14 год., семінарські – 8 год., самостійна робота – 28 год., модульний контроль – 4 год.

Семестр	III						
Модулі	Модуль 3						
Назва модуля	Теоретичні основи музичного виховання						
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Теми лекцій	Значення та завдання музичного виховання в закладах дошкільної освіти.	Зміст, види і форми музичної діяльності дітей дошкільного віку.	Методи і прийоми музичного виховання та навчання.	Музичне сприйняття дітей дошкільного віку.	Спів як вид музичної діяльності.	Музично-ритмічна діяльність.	Гра на дитячих музичних інструментах.
Теми практичних				Музичне сприйняття дітей дошкільного віку. (4 год)	Спів як вид музичної діяльності (4 год)	Музично-ритмічна діяльність. (4 год)	Гра на ДМІ (2 год)
Теми семінарських	Значення та завдання музичного виховання в закладах дошкільної освіти.	Зміст, види і форми музичної діяльності дітей дошкільного віку.	Методи і прийоми музичного виховання та навчання.				Гра на дитячих музичних інструментах.
Самост. робота	Карта самостійної роботи студента						
Види МК			МКР 1				МКР 2
Семестровий контроль							Залік

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років/наук.кер. проекту В.О.Огнев'юк; авт.кол.: Г.В.Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна [та ін.]; наук.ред. Г.В. Беленька; Київ. Ун-т ім.Б.Грінченка.-К. : Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2020.- 440 с.
2. Дмитрієва В. Методика раннього розвитку: навч.-метод. посіб. / Марія Монтесорі. Від 6 місяців до 6 років/ Вікторія Дмитрієва; перекладач Анастія Сіненко.-Київ: Форс Україна, 2019.-224 с.
3. Годовський В. М. Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом: методичні рекомендації, лекції, навчальна програма / В. М. Годовський, В. І. Арабська – Рівне: РДГУ, 2016.
4. Кушка Я. Методика музичного виховання дітей: [навч. посіб. для вищих навч. закл. культури і мистецтв I-II рівнів акредитації] / Ярослав Степанович Кушка. – Вінниця: Нова Книга, 2016
5. Олексюк О.М., Бондаренко Л.А. Методика викладання музичних дисциплін у вищій школі: навч.посіб. / О.М. Олексюк, Л.А. Бондаренко. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. – 112 с.
6. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти: навч. посіб/ Володимир Черкасов. - К. : ВЦ «Академія», 2016. – 240 с.

Додаткова:

1. Вольська О.В. Граємося в казку : конспекти комплексних занять. Старший вік/ О.В. Вольська.-Харків: Вид-во «Ранок», 2018.- 144с.
2. Рехліцька А. М. Класичний танець: програма навчального курсу / А. М. Рехліцька. – Херсон : Атлант. 2016
3. Синяк І.М. У світі музичних ігор / І.М. Синяк, О.О. Самсонова. – Х. :Вид-во «Ранок», 2017. – 144 с.
4. Смаглій Г.А. Сольфеджіо: [підручник] / Г.А. Смаглій – Харків: «Ранок», 2013 р. Випуск 1-6;
5. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник. / Л. Ю. Цветкова. – К.: Альтепрес, 2015
6. Шевчук А.С. Дитяча хореографія: програма та навчально-методичне забезпечення хореографічної діяльності дітей від 3-7 років: навчально-методичний посібник / А.С. Шевчук . – К. : Шкільний світ, 2017